T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 948
KARAR NO : 2016 / 121
KARAR TR : 14.3.2016

ÖZET: Mersin - Adana ve Hatay illerinde Gemi Trafik Gözetleme İstasyonu inşasının İskenderun etabında Karayılan Beldesinde kurulması planlanan Gemi Trafik Gözetleme İstasyonu için ihtiyaç duyulan enerji nakil hattının orman izinleri projesinin hazırlanması işinin bedeli olan 13.000,00.-TL+KDV'nin ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine dair 15.06.2012 tarih ve 9375 sayılı işlemin iptali ile söz konusu bedelin idareye başvurunun yapıldığı tarihten itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerekti hk.

K A R A R

Davacı : A. ve Y. Mühendislik Pro.Eğt.Müş.Hiz.Tiz.Ltd.Şti.
Vekili : Av. M. M.
Davalılar : 1-Mersin Valiliği (Mersin İl Özel İdaresi İmar İnş. Dai. Başkanlığı)
Vekili : Av. H. D. (Adli Yargıda)
2-Ulaştırma,Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Deniz ve İçsular Gnl.Md.lüğü

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde; "T.C. Mersin Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından Mersin-Adana ve Hatay illerinde GemiTrafik Gözetleme İstasyonları inşasının İskenderun etabında Karayılan Beldesinde T.C. Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı Muhabere ve Elektronik Daire Başkanlığı adına Gemi Trafik Gözetleme İstasyonu kurulmak istenmiştir. Bu istasyonun çalışabilmesi için de Enerji Nakil Hattına ihtiyaç duyulması üzerine, T.C. Mersin Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından Enerji Nakil Hattı projesi hazırlanarak Gerekli Orman Kesim İzinleri için Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü'ne başvuru yapılmıştır. Ancak projeler eksik ve hatalı hazırlandığından 2011 yılından bu yana idare Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğünden gerekli izinleri alamamış ve Gemi Trafik Gözetleme İstasyonunun Enerji Nakil Hattını çekememiştir.

Söz konusu başvurunun ardından ilgili idare davacı ile irtibata geçerek ilgili projenin hazırlanmasını ve gerekli orman izinlerinin alınması için çalışma ve teklif mektubu hazırlamasını istemiştir. Davacı müvekkilim de "Teklif Mektubu'nu" idareye sunmuş, idarenin sözlü oluru ve proje yapılmış ve ilgili idareye sunulmuştur. İlgili idare söz konusu müvekkil şirketin hazırladığı "Enerji Nakil Hattının Orman İzin Projeleri" veİskenderun Orman İşletme Şefliğinden 18/06/2012 tarih ve 244 sayılı olur yazısı ile Enerji Nakil Hattının geçtiği güzergah için İskenderun Orman İşletme şefliğinden izin alınmıştır. Ayrıca müvekkil şirket Enerji Nakil Hattı proje kapsamındaki sahada bulunan ağaçların damgalanması ve ağaç kesim izinlerini de alarak proje sahasındaki ağaçların kesilmesini de sağlamıştır.

Söz konusu işin tamamlanmasının ardından müvekkil şirket 10/07/2013 tarihinde 10893 Gelen evrak kayıt numarası ile Mersin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne müracaat ederek teklif mektubunda belirtilen ücreti idareden talep etmiştir.

T.C. Mersin Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 25.07.2013 tarihli 38840899-7707 sayılı Orman İzin Projeleri konulu yazısı müvekkilime tebliğ edilmiştir. Söz konusu yazıda: Mersin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü konu ile ilgili yapılan yazışmaları müvekkilime göndermiştir. Bu yazışmalarda:

"Mersin Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün Mersin İl Özel İdaresi'ne gönderdiği 10/05/2012 tarihli B.09.4.İLM.0.33.03.00/4218 sayılı ve Gemi Trafik Gözetleme İst. Konulu yazısı ile Mersin il Özel İdaresine başvurarak; "6831 sayılı orman Kanunu 117. Maddesi gereği ENM izninin alınması ve ENM projesi içerisinde kalan orman ağaçlarının mevzuata uygun olarak kesilmesi ve tüm gerekli yasal izinlerin alınmasının gerektiği bu nedenle de 13.500,00-TL+KDV tutarında ödeneğe ihtiyaç duyulduğu iletilmiştir."

Bu yazı Mersin il Özel İdaresi'ne ulaşınca, Mersin İl Özel İdaresi İmar inşaat Daire Başkanlığı'nın Ulaştırma ve Denizcilik Haberleşme Bakanlığı Mersin Liman Başkanlığına 16/05/2012 tarih ve M.33.0.İ.Ö.İ.0.11.00.00-755.99-9712 sayılı Gemi Trafik Gözetleme konulu bir yazı yazarak: "Geçici kabulü yapılan Mersin Adana Hatay illeri gemi trafik gözetleme istasyonu İskenderun Etabında belirtilen orman kesim ve gerekli projelerin hazırlanması işleri için 13.500,00-TL+KDV tutarında ödeneğe ihtiyaç duyulduğu, adı geçen hizmet bedelinin tamamlanabilmesi için idareleri bütçesinde harcama yapılabilme imkanının olmadığını, işin tamamlanabilmesi için bakanlık nezdinde olur almak şartıyla ödenek sorunun çözüleceği hususu sorulmuştur.

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Mersin Liman Başkanlığının 29.05.2012 tarih ve B.11.1.DNM/1.04./33.00/604/2078 sayılı Trafik Gözetleme istasyonları (TGİ) konulu Ulaştırma ve Denizcilik haberleşme Bakanlığı Deniz ve İçsular Genel Müdürlüğü'ne gönderdiği yazıda Mersin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve İl Özel idareden gelen yazıları ilgi tutarak yazışmaların gereğini talep etmiştir.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Deniz ve İçsular Genel Müdürlüğü'nün 16.07.2012 tarih ve B.11.0.DİDGM / 0.00.03.01.755.03.01 / 9375 sayılı ve İskenderun TGİ Enerji Güzergahı konulu Mersin Valiliği il Özel İdaresi İmar ve İnş. Dai. Başkanlığı'na gönderdiği yazıda ise: Yukarıda zikredilen yazıları ilgi tutarak bakanlığın yaptırım programı kapsamında yer alan Mersin-Adana ve Hatay İlleri Gemi Trafik Gözetleme İstasyonları (TGİ) inşaatının İskenderun etabında tesislere enerji temini için yapılması gereken yer altı enerji nakil hattı güzergâhının orman alanına denk gelmesi nedeniyle, Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğünden izin alınması gerektiği bildirilmesi üzerine bahse konu izin talebi ile ilgili yazışmaların yapıldığı, Ancak Mersin Liman Başkanlığından alınan yazıda söz konu iş için 13.500,00-TL+KDV tutarında bir ödeneğe ihtiyaç olduğu bildirilmiştir. İlgili yazılar daha önceden Mersin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce hazırlandığından ve Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü'ne BAŞVURU YAPILDIĞINDAN anılan işi için ayrıca bir ödeneğegerek olmadığı anlaşılmıştır" şeklinde bir yazı ile İdare ödenek talebini söz konusu ari işlemi ile reddetmiştir.

Mersin İl Özel İdaresi İmar İnşaat daire Başkanlığı da 22/06/2012 tarih, M.33.0.İ.Ö.İ.0.11.00.00- 755.99-/ 2438 sayılı ve İskenderun TGİ Enerji Güzergahı konulu yazıyı Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne iletmiştir. Bu yazıda: "Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme bakanlığı, Deniz ve İçsular Genel Müdürlüğünün ilgi sayılı yazısı ve ekleri ilişikte gönderilmiştir" şeklinde tanzim edilen yazıda ödeneğin neden verilemediğinin yazı ve ekleri gönderilmiştir.

Mersin Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Ağaç ve Yaşam Mühendisliği'ne gönderdiği 25/07/2013 tarih ve 38840899 sayılı Orman İzin Projeleri konulu yazısında: "10/07/2013 tarihli ve 10893 gelen evrak kayıtlı yazı ile yaptığı işler için 13.500,00-TL + KDV talepli dilekçede Hatay İli İskenderun ilçesi Karayılan Beldesinde T.C. Başbakanlık denizcilik Müsteşarlığı Muhabere ve Elektronik daire Başkanlığı adına trafik gözetleme istasyonu yapıldığı, bu istasyonun enerji nakil hattı orman izin projelerinin Ağaç ve yaşam Mühendislik tarafından hazırlandığı ve orman işletme Müdürlüğünden takibinin yapılarak 18/06/2012 tarih ve 244 sayılı OLUR ile gerekli izinlerin Ağaç ve Yaşam Mühendisliğin çabalarıyla alındığını ve proje mühendislik ücreti olarak talep edilen yazı ile ilgili olarak yazışmaları ekte sunulmuştur.

Sonuç olarak müvekkil şirket mağdur edilmiş, sırf idarenin daha önceden Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü'ne başvur yaptı diyerek ödeneğe gerek olmadığı belirtilmiş ve bu yazı neticesinde müvekkilim ciddi şekilde mağdur edilmiştir. Bu mağduriyeti için idareye başvuruda bulunmuş ise de idare maalesef müvekkile söz konusu bedeli ödememiştir. Müvekkilin bu ödeneğe hak kazandığı ve işini tam olarak ifa ederek gerekli izinleri aldığı bir gerçektir.

O halde müvekkilime 13.500,00-TL+KDV bedelin ödenmesi konusunda davalı idareye başvuru tarihi olan 11.07.2013 tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte müvekkilime ödenmesi için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Deniz ve İç Sular Genel Müdürlüğü'nün Mersin Valiliği İl Özel idaresi İmar ve İnş. Dai. Başkanlığına yazdığı B.11.0.DİDGM / 0.00.03.01.755.03.01 /9375 sayılı ve İskenderun TGİ Enerji Güzergahı konulu idari işleminin iptal edilerek, Mersin Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından müvekkilime 13.500,00-TL+KDV bedelin başvuru tarihinden bu yana işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesini talep etme gereği hasıl olmuştur.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıkladığımız nedenlerle yargılama yapılarak,

1)Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Deniz ve İç Sular Genel Müdürlüğü'nün Mersin Valiliği İl Özel idaresi İmar ve İnş. Dai. Başkanlığı'na yazdığı B.11.0.DİDGM / 0.00.03.01.755.03.01 / 9375 sayılı ve İskenderun TGİ Enerji Güzergahı konulu İDARİ İŞLEMİN İPTALİ ile,

2)Mersin Valiliği İl Özel idaresi İmar ve İnş. Dai. Başkanlığı tarafından davacıya 13500 TL + KDV bedelin idareye başvuru yaptığı 11/07/2013 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte ÖDENMESİNE,

3)Yargılama Giderleri ile vekalet ücretinin davalı idarelere yükletilmesine karar verilmesini müvekkil adına talep ederim." demek suretiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Mersin 1.İdare Mahkemesi: 04.12.2013 gün ve E:2013/961, K:2013/1064 sayılı kararı ile özetle; "Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, Mersin - Adana ve Hatay illerinde Gemi Trafik Gözetleme İstasyonu inşasının İskenderun etabında Karayılan Beldesinde kurulması planlanan Gemi Trafik Gözetleme İstasyonu için ihtiyaç duyulan ENERJİ NAKİL HATTININ ORMAN İZİNLERİ PROJESİNİN hazırlanması işinin bedeli olan 13.500,00.-TL+KDV'nin ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine dair 15.06.2012 tarih ve 9375 sayılı işlemin iptali ile söz konusu bedelin idareye başvurunun yapıldığı tarihten itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı, ENERJİ NAKİL HATTININ ORMAN İZİNLERİ PROJESİNİN hazırlanması işine ilişkin olarak taraflar arasında imzalanmış bir sözleşme bulunmadığı, davacı tarafından verilen teklif mektubuna istinaden işin yapıldığı anlaşılmaktadır.

İdare tarafından, bir kamu hizmetinin yürütülmesi dolayısıyla kamu gücü kullanılarak tek taraflı iradeyle tesis edilen kesin ve yürütülmesi zorunlu idari işlemler ve bu işlemlerden kaynaklanan zararların tazmini istemiyle açılacak davalarda idari yargı yerleri görevli bulunduğu gözetildiğinde Kamu İhale Kanunu uyarınca yürütülen ihale sürecinin sözleşme aşamasına kadar yasaya dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idari yargı yerlerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerlerinde görülmesi gerekmektedir. Dolayısıyla sözleşmeden doğan bir hak veya alacağın takibi niteliğini taşıyan, idarenin kamu gücüne dayanarak ve tek yanlı olarak tesis etmediği işlemlerin iptali ve bu işlemlerden kaynaklanan zararların tazmini istemiyle açılan davaların adli yargı yerinde görülüp çözümlenmesi gerekmektedir.

Olayda, uyuşmazlığa konu bedelin davalı idarenin istemi üzerine yapıldığı iddia edilen ENERJİ NAKİL HATTININ ORMAN İZİNLERİ PROJESİ'nden kaynaklandığı, söz konusu projenin yaptırılmasına ilişkin sürecin Kamu İhale Kanunu hükümleri uyarınca yürütülmediği, taraflar arasında imzalanmış bir sözleşme bulunmadığı, idarenin sözlü beyanına istinaden söz konusu işin yürütüldüğü görülmektedir.

Bu durumda, taraflar arasında imzalanmış yazılı bir sözleşme bulunmamakla birlikte uyuşmazlığın idare ile yapılan sözlü anlaşmaya istinaden gerçekleştirilen ve kamu hizmeti niteliği bulunmayan işin tamamlanmasından sonra ki aşamaya ilişkin olduğu, başka bir ifadeyle sözlü sözleşme hükümlerinin uygulanması aşamasına ilişkin olduğu, söz konusu projenin yazılı bir sözleşme imzalanmadan gerçekleştirilmiş olmasının bu durumu değiştirmeyeceği, borcun ödenmemesine ilişkin dava konusu edilen işlemin idarenin tek taraflı ve kamu gücüne dayalı olarak tesis ettiği işlem niteliğinin bulunmadığı, yine haklı bir sebep olmaksızın, bir başkasının emeğinden zenginleşen kişinin bu zenginleşmeyi geri verme yükümlülüğünden kaynaklanan sebepsiz zenginleşme davalarının adli yargı yerinin görev alanında bulunduğu, taraflardan birinin idare olmasının uyuşmazlığın niteliğini değiştirmeyeceği gözetildiğinde uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerlerinin görevli olduğu kanaatine ulaşılmıştır." şeklindeki gerekçesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 15/1-a maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

İşbu karara karşı yapılan itiraz başvurusu üzerine Adana Bölge İdare Mahkemesi 03.04.2014 gün ve E:2014/2439, K:2014/2510 sayılı ilamı ile özetle; itiraz dilekçesinde öne sürülen iddiaların bozulması istenilen Mersin 1. İdare Mahkemesince verilen kararın dayandığı gerekçeler karşısında yerinde ve kararın bozulmasını sağlayacak nitelikte görülmediğinden itirazın reddine ve itiraz konusu kararın onanmasına karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle bu kez sadece Mersin Valiliğini davalı olarak göstermek suretiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Mersin 4. Asliye Hukuk Mahkemesi: 07.05.2015 gün ve E:2014/333, K:2015/153 sayılı kararı ile özetle; ""Dava ENH projesinden kaynaklanan alacak davasıdır. Dava ile ilgili olarak; Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden Mersin-Adana-Hatay illeri Gemi Trafik Gözetleme İstasyonları İnşaatına ilişkin evraklar, Mersin 1. İdare Mahkemesi'nin 2013/961 esas sayılı dosyasının sureti, Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü'nden dava konusu inşaatın yapımı için kurumdan alınan izinlere ilişkin evraklar celp edilip incelenmiştir. Dava dosyası, tarafların iddia ve savunmaları, toplanan deliller, celp edilip incelenen evraklar ve tüm dosya içeriğine göre; davacı tarafça Mersin-Adana-Hatay illerinde Gemi Trafik Gözetleme İstasyonu inşaatının İskenderun etabında kurulması planlanan GTGİ için ENH orman izinleri projesinin hazırlanması işinin bedeli karşılığında işin yapıldığını, izinlerin alındığını, fatura kesildiğini, davalı kurumca ödeme yapılmadığını, işlemin iptali için Mersin 1. İdare Mahkemesi'ne dava açtıklarını, mahkemece görevsizlik kararı verildiği, gerekçesinde taraflar arasında imzalanmış sözleşme bulunmadığından dolayı bu nedenle kamu hizmeti niteliğinin bulunmadığından 2577 sayılı yasa 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar verildiği, dosyaya celp edilip incelenen teklif mektubu, proje, bedel ödeme talebi, T.C. Mersin Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Denizcilik

Müsteşarlığı tarafından yapılan orman izin projesi, sözleşme, ihale dosyası, izin belgeleri, ENH vaziyet planı, tapu kayıtları, teslim tutanakları, bağlantı izin formu, enerji satış sözleşmesi ve tüm dosya içeriğine göre taraflar arasındaki eylemin idari iş ve eylemlerden kaynaklandığı, bu hususta Uyuşmazlık Mahkemesi'nin yerleşik kararlarının olduğu, 2577 sayılı yasanın 2. Maddesine göre idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kamu hizmetlerinin yürütülmesi sırasında idarenin vermiş olduğu zararlardan dolayı açılacak davaların idare mahkemelerinde görülmesi gerektiği, Mersin Valiliği'nin kamu kurumu niteliğinde olduğu, bir kamu kurumu tarafından verilen kararlar üzerinde plan ve projesine göre yapılan iş sırasında bu işin yapılması nedeniyle uğranılan zararların idari kararın ve fiilin neticesinde meydana gelen zararlar olduğu, bir kamu kurumunun görevlerinden olan bir işi yapmayı kararlaştırmasının idari bir karar olması gibi, bu kararı yerine getirmek üzere plan ve projeler yapıp, o plan ve projeler gereğince işi görmesinin de kararın neticesi olan bir idari eylem olduğunu, bu eylemlerden doğan zararların idarenin hizmet kusuruna dayanılarak idare mahkemesinde açılması gerektiği anlaşılmış olup, mahkememizin görevsizliğine karar vermek gerekmiştir." demek suretiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, tarafların kararı temyiz etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 14.3.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, davacı vekilinin istemi üzerine, adli yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim İsmail SARI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Mersin-Adana ve Hatay illerinde Gemi Trafik Gözetleme İstasyonu inşasının İskenderun etabında Karayılan Beldesinde kurulması planlanan Gemi Trafik Gözetleme İstasyonu için ihtiyaç duyulan enerji nakil hattının orman izinleri projesinin hazırlanması işinin bedeli olan 13.000,00.-TL+KDV'nin ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine dair 15.06.2012 tarih ve 9375 sayılı işlemin iptali ile söz konusu bedelin idareye başvurunun yapıldığı tarihten itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1.maddesinde; "Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir." denilmiştir.

"Kapsam" başlıklı 2. maddesinde de; "Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:

a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler,

b) Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri,

c) Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (mesleki kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar,

d) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler,

e) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketlerin yapım ihaleleri

Ancak, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bu Fonun hisselerine kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankalar, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ve bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketler ((e) bendinde belirtilen yapım ihaleleri hariç) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır." denilmiştir.

05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; "Bu Kanun, Kamu İhale Kanununa tabi kurum ve kuruluşlar tarafından söz konusu Kanun hükümlerine göre yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmeleri kapsar." denilmiş, "İlkeler" başlıklı 4.maddenin 3.fikrasında; "...Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülüklere sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur." denilmiştir.

Davacı Mersin - Adana ve Hatay illerinde Gemi Trafik Gözetleme İstasyonu inşasının İskenderun etabında Karayılan Beldesinde kurulması planlanan Gemi Trafik Gözetleme İstasyonu için ihtiyaç duyulan enerji nakil hattının orman izinleri projesinin hazırlanması işinin bedeli olan 13.500,00.-TL+KDV'nin ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine dair 15.06.2012 tarih ve 9375 sayılı işlemin iptali ile söz konusu bedelin idareye başvurunun yapıldığı tarihten itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte istemiyle açılmıştır. Enerji Nakil Hattının Orman İzinleri Projesinin hazırlanması işine ilişkin olarak taraflar arasında imzalanmış bir sözleşme bulunmadığı ve sadece davacı tarafından verilen teklif mektubuna istinaden işin yapıldığı anlaşılmaktadır. Davacı tarafından davalı idare Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı'na düzenlemiş bulunan 10.07.2013 tarih ve 13.000,00 Tl + KDV'nin ödenmesi için fatura tanzim edilerek ilgili kuruma gönderilmiştir. Kuruma gönderilen fatura ekindeki yazıda yapılan iş ile ilgili Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürü 18.06.2012 tarih ve 244 sayılı Olur'u da eklenmiştir. Anılan faturaya istinaden Mersin Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün 25.07.2013 tarih ve 38840899-7707 sayılı cevabi yazıda "İlgili dilekçenizle…… bu istasyonun enerji nakil hattı orman iziz projelerinin tarafınızdan hazırlanıp Orman İşletme Müdürlüğünden takibi yapılarak18.06.2012 tarih ve 244 sayılı Olur ile gerekli iznin alındığı belirtilmiş ve proje mühendislik ücreti talep edilmiştir.

Konu ile ilgili yapılan yazışmalar yazımız ekinde gönderilmiştir." Şeklinde cevap verilmiştir.

Mersin İl İl Özel İdaresi adına 16.05.2012 tarih ve 9972 sayılı yazı ile Mersin Valiliği Genel Sekreteri imzalı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından anılan işin yapılması için ödenek talebinde bulunulmuş ancak bu talebe Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 15.06.2012 tarih ve 9375 sayılı yazı ile ödeneğe gerek olmadığı cevabı verilmiştir.

Belirtilen yasal düzenlemeler çerçevesinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun kamu hukukunu ilgilendiren yasalar olması nedeniyle, sözleşme aşamasına kadar yasaya dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idari yargı yerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise sözleşme ve özel hukuk

hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerekmekte ise de, sözleşme yapıldıktan sonra tesis edilse bile sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanmayan, sözleşmeden doğan bir hak veya alacağın takibi niteliğini taşımayan, idarenin kamu gücüne dayanarak ve tek yanlı olarak tesis ettiği idarî işlemlerin iptali istemiyle açılan veya bu nitelikteki idarî işlemler nedeniyle doğan tazminat istemleri nedeniyle açılan davaların da idarî yargı yerinde görülüp çözümlenmesi gerektiği tartışmasızdır.

İdari sözleşmeler, idarelerin tek yanlı, kamusal yetkiye dayanarak, kamu hizmetinin gereklerinin yerine getirilmesi için kamu yararı amacı ile taraflar arasında akdedilen ve idareye üstün hak ve yetkiler veren, gerektiğinde tek yanlı değişiklik ve fesih yetkisini de idareye tanıyan nitelikte sözleşmelerdir. Kamu idarelerinin özel hukuk alanında akdettikleri sözleşmelerin ise; idari sözleşme niteliği taşımayıp, özel hukuk kurallarına göre düzenlendiği kuşkusuzdur.

Öte yandan, idarelerce mal veya hizmet alımı için ihaleye çıkılması safhasında ihalenin sonuçlanıp kesinleşmesine kadar geçen aşamada tesis edilen işlemlerin idari nitelikte olduğu kabul edilmekte ve bu aşamada ortaya çıkan anlaşmazlıkların çözümünün idari yargı yerlerine, ihalenin kesinleşmesi ve sözleşmenin akdedilmesinden sonraki aşamada idare ile yüklenici arasındaki sözleşmenin uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünün ise özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerlerine ait olduğunda kuşku bulunmamaktadır.

Somut olayda, davacı şirket tarafından, yasal düzenlemeler çerçevesinde işlemlerin tam olarak yapılıp yapılmadığı açıklığa kavuşmamış ise de davacının Enerji Nakil Hattının Orman İzinleri Projesinin hazırlanması işine ilişkin görevini yerine getirdiği, davalı idarenin yapılan iş için gerekli ödeneğin ilgili kurumlardan istendiği anlaşılmaktadır. Davalı idarenin edimini yerine getirmediği iddia edilerek bundan doğan alacağın tazmini talep edildiği görülmüştür. Her ne kadar, yapılan ihale sonrasında taraflar arasında imzalanmış bir sözleşme bulunmasa da, uyuşmazlığın davanın tarafları arasında sözlü olarak anlaşılması üzerine davacının edimini yerine getirdiği fakat davalı idarenin edimini yerine getirmediğinden kaynaklandığı anlaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Mersin 4. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğuna, bu nedenle Mersin 4. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 07.05.2015 gün ve E:2014/333, K:2015/153 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 14.3.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN